

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. XIII. Vtrùm is cui sua damnatio esset certò reuelata, teneretur adhuc salutem sperare, & an possit eam desperare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

facilius est illi habere firmam eiusmodi voluntatem, Vellem Deo perpetuo servire, etsi sciam me damnandum; quam sit huic habere hanc, Cupio Deo constanter servire, quantumvis certo sciam me ab eo damnandum: eiusmodi enim scientia iam praesens efficit, ut longè aliter apprehendamus eum, eiusque servitium, à quo scimus tam ingens ac perpetuum malum nobis imminere; quam ea apprehenderemus si putarem id de facto nobis non imminere. Quare ex eo, quod prior posset eiusmodi actus elicere, non sequitur secundum posse similes elicere.

His adde Primò, longè facilius esse vnum aliquem eiusmodi actum elicere, quam diu diligenter Deo servire ac omnia peccata vitare; quare etsi is cui sua damnatio esset reuelata posset facere prius, tamen inde non sequitur eum posse facere secundum. Quamvis non dicamus tali homini hæc cum Dei gratia fore absolute impossibilia; sed nobis sufficit quod ei essent valde difficilia, & quodammodo moraliter, & secundum humanum agendi modum impossibilia.

Adde Secundò, ut quis serò omnino ac firmiter, siue ex parte sua verè efficaciter eiusmodi propositum eliciat, Vellem Deum super omnia amare, ei que perpetuo servire etsi scirem me damnandum, requiri valde abundantem gratiam (qualem communiter non habent homines damnandi) & sincerum ac à proprio amore valde liberum in Deum affectum. Vnde eos, qui huiusmodi affectum habent Deus singulariter amat, ideoque eius bonitati singulariter repugnat eiusmodi homines per talem reuelationem in eas miseras conijcere.

Ad argumentum, igitur Respondeo Secundò, etsi prior consequentia concedatur, secundam tamen negandam esse, loquendo de eo, quod homini moraliter & secundum humanum modum agendi cum ordinaria Dei gratia debet dici possibile. Item quamvis totum cōcedatur, inde tamen non sequi Deum posse alicui iusto suam damnationem reuelare, quia, ut iam ostendi, hoc ex alijs capitibus repugnat.

D V B I V M XIII.

Utrum is, cui sua damnatio esset certò reuelata, teneretur adhuc salutem sperare, & an possit eam desperare?

102 **L**orca. **L**orca 2.2. sect. 2. disp. 18. refert tres hac de re sententias. Prima docet, talem adhuc teneri sperare beatitudinem, & consequenter non posse eam desperare. Primò, quia cum tali non negentur auxilia ad salutem sufficientia, salus adhuc ei manet possibilis: ergo tenetur eam sperare. Secundò, quia talis non liberatur ab observatione aliorum præceptorum: ergo nec liberatur ab observatione præcepti spei.

Sed hæc nihil probant. Ad primum, quidquid sit de antecedente, nego consequentiam; quia ut possum aliquid verè sperare, non sufficit quod iudicem id esse possibile, sed requiritur præterea ut possum id apprehendere tamquam saltem probabiliter futurum: talis autem non

potest apprehendere beatitudinem, ut probabiliter sibi futuram: quare nec posset, nec teneretur eam sperare. Ad secundum, nego consequentiam, quia per eam reuelationem reliqua præcepta non redderentur ei observatu impossibilia; secus est de præcepto affirmatiuo spei.

Secunda docet, talem non teneri sperare beatitudinem, quia hoc ei iam est impossibile, non posse tamen eam desperare, eò quod hæc sit intrinsecè malum. Hanc partem probat Primò, quia desperatio derogat misericordiae diuinæ, quasi hic & nunc non posset aut noller hominem saluare. Secundò, quia non possumus licetè nolle beatitudinem: atqui hoc semper fit per desperationem: ergo hæc est semper illicita. Tertio, quia talis non necessitatur ad desperandum: ergo hoc ei est illicitum. Quarto, quia fieri potest ut quis damnetur propter solum peccatum desperationis; quo casu si Deus hoc ei reuelaret, ipse desperando peccaret (quia aliàs non posset ob desperationem damnari): ergo is cui est reuelata sua damnatio, illicitè desperat salutem. Quintò, quia cui reuelatum esset ipsum commissurum certum aliquod peccatum, teneretur laborare quantum posset ad hoc euitandum, nec posset de hoc desperare: ergo nec alter posset desperare de sua beatitudine. Sextò, quia salus reprobatorum non magis potest consistere cum eorum reprobatione siue negatiua, siue positiua, quam cum eiusmodi reuelatione: atqui illa non efficit ut illi licetè desperent: ergo nec hæc id efficit. Probatur eò sequentia, quia aliàs sola ignorantia qua reprobi ignorant futuram suam damnationem, esset causa cur ipsi non possent desperare.

Tertia sententia, quam infra probabo, docet, talem licetè etiam desperaturum suam salutem.

His verò Lorca subiicit suam, qua tertiam & primam ex parte probat, & ex parte improbat. Docet Primò, talem posse desperare suam salutem ut futuram, quia certò scit eam non esse futuram: non posse tamen eam desperare ut possibilem, sed teneri eam sic sperare, quia per eiusmodi reuelationem nihil detrahitur possibilitati ipsius beatitudinis, sed hæc ei manet tam possibilis, quam antè. Confirmatur, quia talis tenetur à Deo sperare omnia auxilia necessaria ad vitanda omnia peccata mortalia, & ad faciendum opera ad salutem necessaria, & sperare hæc opera ut possibilia: ergo tenetur etiam sperare beatitudinem ut possibilem.

Sed hæc minùs bene, minùsque consequenter dicuntur: quia non speramus beatitudinem nobis esse possibilem, sed certò scimus, & secundum multorum sententiam fide credimus, eam nobis esse possibilem: quod etiam satis aperte dicitur Ecclesiastici 15. v. 17. & 18. ubi Deus dicitur coram nobis apposuisse ignem & aquam, vitam & mortem, ut ex his quod voluerimus apprehendamus. Solum igitur speramus beatitudinem ut futuram. His adde, verum non esse per eiusmodi reuelationem beatitudinem non fieri minùs possibilem: cum enim seria prosecutio beatitudinis eo casu reddatur tali homini per eam reuelationem moraliter impossibilis, ut dixi dub. 12. etiam ipsa beati tudo redditur ei quodam-

quodammodo moraliter impossibilis. quæ infra magis probabo.

106

CONCLUSIO I. Is, cui sua damnatio est certò reuelata, ita ut certò sciat eam reuelationem non esse comminatoriam, sed absolute assertoriam, nullo modo potest sperare suam beatitudinem. Hanc saltem excepto Lorca apertè docent Auctores citati n. 91. & est ferè communis. Et probatur Primò, quia spes fertur in bonum desideratum non solum tamquam in bonum possibile acquiri, sed tamquam in bonum saltem probabiliter acquirendum: atqui is qui certò omnino scit se illud bonum numquam acquiriturum, qualis est is qui habet eiusmodi reuelationem, nequit in illud ita ferri: ergo talis nullo modo potest eiusmodi bonum sperare. Minor patet, maior probatur, quia spes non est quaecumque desiderium alicuius boni, sed verè efficax & seria eiusdem prosecutionis, & consequenter efficaciter inclinans voluntatem ut eligat media ad illius actuale consecutionem vtilia, qua talia sunt: atqui is, qui nullo modo credit esse probabile se bonum desideratum consecuturum, nequit seriò intendere ipsius prosecutionem, aut iudicare vlla media ad hæc actu obtinendam esse verè vtilia (quia nullum medium apprehendi potest vtile ad finis consecutionem, per quod certò omnino scimus nos illum non consecuturos; nam per hoc præcisè aliquod medium est hæc & nunc vtile ad finem consequendum, quia finis per ipsum de facto consequendus est: ergo ad spem requiritur ut iudicemus bonum desideratum probabiliter nobis euenturum, & ipsa in hoc tamquam tale fertur.

107

Probatur Secundò, quia, ut aliquid sperem, secundum omnes necessarium est ut id apprehendam tamquam possibile acquiri, adeò ut certò impossibile nulla omnino possit esse spes: atqui hoc ideo solum requiritur, quia ut aliquid sperem necessarium est ut id apprehendam tamquam saltem probabiliter futurum: ergo sine tali apprehensione nihil possum sperare: qui autem nouit se certò damnandum, nequit beatitudinem apprehendere ut probabiliter sibi futuram; atque ita nequit eam sperare. Minor probatur, quia spes, siue efficax intentio non fertur in boni possibilitatem, sed in eius actuale acquisitionem: hanc enim præcisè intendimus, non autem illam. v. c. æger sperat ac intendit acquisitionem sanitatis, non autem ipsius nudam possibilitatem, nec eam vllò modo curat nisi quatenus necessaria est ad eius actuale acquisitionem: ergo ad spem ideo præcisè est necessaria apprehensio possibilitatis boni sperati, ut hoc possit apprehendi saltem probabiliter consequendum.

108

Cuius effectus reuelata sua damnatio, illicite conaretur sperare salutem.

Ex his sequitur, eum cui ita esset reuelata sua damnatio, nullo modo obligari ad sperandam suam salutem, quia nemo obligatur ad impossibile. Imò non immeritò posset alicui videri tale peccatum seriò conando elicere actum spei circa suam salutem, siue eam sperando; quia hoc ipso aut verè a parte rei iudicaret saltè probabiliter se non esse damnandum non obstant illa reuelatione, & consequenter iudicaret

reuelationem diuinam posse fallere, & probabiliter fore falsam: aut saltem talis conaretur hoc sibi persuadere, & ita se gereret ac si hoc crederet, & in actu exercito ostenderet se hoc credere. quæ patet esse illicita: nam ea facere idem esset ac iudicare Deum probabiliter in ea reuelatione esse mentitum, aut saltem esset ipso actu ostendere, ac virtualiter dicere Deum fortè esse mentitum. Loquor autem de eo qui certò omnino credit eam reuelationem sibi à Deo esse absolute & assertoriè factam.

109

CONCLUSIO II. Cui talis facta esset reuelatio licitè positiuè desperaret, non quidem iudicando beatitudinem non esse expectandam, aut ob defectum misericordiae Dei sibi esse impossibile, sed iudicando se eam certò numquam assecuturum, & consequenter eius prosecutionem sibi ad eam assequendam esse inutilem, ideoque eam positiuè nolendo: in quo, ut supra dixi, consistit ratio desperationis. Ita Auctores citati n. 91. excepto fortè Lorca. Probatur, quia qui nullo modo obligatur aliquem actum vnuquam elicere, potest velle eum numquam elicere. v. c. quia non obligor procurare salutem damnatorum, possum positiuè nolle eam procurare: atqui, ut patet ex dictis, talis nullo modo obligatur vnuquam sperare beatitudinem: ergo potest positiuè nolle eam sperare, in quo (ut ostendi dub. 10. n. 78.) consistit formalis ratio desperationis. Confirmatur, quia tali actus spei circa beatitudinem non solum non est præceptus, sed etiam illicitus, ut ostendi supra: ergo potest nolle eum vnuquam elicere.

Licitè nolo eum ad me elicere, quæ numquam teneor elicere.

110

CONCLUSIO III. Talis tamen illicitè beatitudinem contemneret aut auersaretur; tum quia ipsa est obiectum omni ex parte absolute bonum ac honestum, nec aliquid habet ob quod meritorè possimus eam contemnere vel auersari: tum etiam quia, cum beatitudo nostra consistat in possessione ac fruitione ipsius Dei, qui ipsam contemnit ac auersatur, implicite contemnit ac auersatur ipsum Deum. quod patet esse graue peccatum. Adde, etiam tali fore impossibile ipsam beatitudinem directè auersari seu absolute nolle eam habere: quia nullam in ea posset apprehendere rationem mali: vnde etiam damnati, quantumuis sciant eam sibi esse impossibile, tamen eam desiderant. vide dicta n. 70. 71. & 73. Potest tamen fieri ut quis implicite beatitudinem contemnat, non quidem eam absolute auersando, sed ei præponendo voluptates carnales, aut quid simile, prout multi peccatores faciunt.

111

CONCLUSIO IV. Talis sine peccato non posset absolute velle suam damnationem cum omnibus conditionibus, quæ eam de facto comitantur, quia ut sic secum adfert infinita peccata quæ damnati perpetuò committunt. Posset tamen eam velle secundum quid, & sub ea ratione præcisè qua Deus eam veller, scilicet quatenus dicit præcisè iustam punitionem peccatorum, & continet honestatem iustitiæ: licitè enim hac ratione conformaret suam voluntatem diuinæ. Vide dicta supra disp. 3. dub. 17.

Qua ratione licitè aut illicite veller suam damnationem.

Ad primum argumentum positum nu. 103. nego assumptum. Primò, quia ut quis desperet, non

112

Deus posset
alicui adhuc
viventi nol-
le dare me-
dia necessa-
ria vitæ pec-
catis resur-
geret.

non est opus ut iudicet salutem sibi esse impos-
sibilem, aut Deum nolle ex parte sua eam salua-
re, & ad hoc auxilia sufficientia dare: sed suffi-
cit quod iudicet se ob suum defectum salutem
de facto non consecuturum. Secundò, quia Deus
sine vilo defectu suæ bonitatis aut misericordiæ
posset alicui homini adhuc viventi ob gravia
ipsius peccata nolle dare sufficientia auxilia ut
a peccatis resurgat, idque ei reuelare (prout de
facto id contingit in damnatis) quo casu talis
sine vlla derogatione aut iniuria misericordiæ
diuinæ iudicaret salutem sibi esse impossibilem,
& ut talem eam desperaret.

Ad secundum, nego minorem loquendo de
propriè dicta & directà nolitione; vide dicta n.
70. & 110.

Ad tertium, nego consequentiam: multa e-
nim nobis sunt licita, ad quæ non necessitatur.

Ad quartum, Respondeo id supponere salu-
sum, scilicet Deum posse alicui assertoriè & cla-
rè reuelare ipsum damnandum ob peccatum
desperationis: hoc enim implicat, quia posita
tali reuelatione damnationis desperatio salutis
nequit esse peccatum.

Ad quintum, respondebo dub. 14.

113
Cur reuela-
tio futuræ
damnationis
potius red-
dat spem im-
possibilem
quàm repro-
batio.

Ad sextum, nego cōsequentiam, quia repro-
batio quamdiu reprobo non est cognita, non
impedit quo minus possit iudicare salutem non
solum sibi esse possibilem, sed etiam probabili-
ter à se consequendam: quod iudicium ad spem
est omnino necessariò prærequisitum, ut supra
sæpè ostendi. reuelatio verò damnationis effi-
cit tale iudicium homini omnino impossibile,
& consequenter etiam reddit spem ei impossi-
bilem, & desperationem licitam; iuxta di-
cta concl. 1. & 2. Ad probationem consequen-
tiæ, nego assumptum: nam propria causa cur illi
illicite desperarent, est quia & possunt & te-
nentur beatitudinem apprehendere ut sibi pos-
sibilem, atque etiam futuram si velint ex parte
sua requisita adhibere, & consequenter etiam
& possunt & tenentur eam sperare. Illa autem
ignorantia siue non reuelatio suæ reprobatio-
nis solum est conditio requisita, ut possint eius-
modi iudicium elicere.

114 Sed instabis, Spes reprobatorum non solum
videtur supponere eiusmodi ignorantiam re-
probationis suæ, sed etiam falsum iudicium,
quo iudicant in sua esse potestate cum ea gra-
tia, quam Deus ijs ex parte sua paratus est dare,
atque adeò nisi eam impediunt de facto daturus
est, efficere ut sint inter electos: nisi enim
quis credat se aut de facto esse electum ad glo-
riam, aut cum gratia Dei sibi danda esse in sua
potestate efficere ut sit electus, nequit iudicare
sibi esse possibile beatitudinem consequi, quia
nemo potest esse beatus, nisi sit electus.

115 Nec sufficit, si dicas Deum tali dare sufficien-
tem gratiam, ut possit benè vivere, ac salutem
consequi, & consequenter ei esse possibile hanc
consequi, etsi numquam eam consequatur. hoc
inquam non sufficit. Primò, quia ut salutem
consequamur non sufficit gratia solum suffi-
ciens, sed omnino est necessaria gratia efficax
(fieri enim nullo modo potest ut quis de facto
benè vivat & salutem consequatur, nisi habeat

gratiam efficacem:) atqui non est in reprobi
potestate habere gratiam efficacem, præsertim
respectu finalis perseverantiæ: ergo non est in
eius potestate perseverare in finem, & de facto
salutem consequi.

116 Secundò, quia videtur omnino gratis & si-
ne fundamento dici talibus dari gratiam verè
sufficientem ut salutem de facto consequan-
tur: quia ut aliquis dicatur habere auxilium ab-
solutè verèque sufficiens ad salutem conse-
quendam, non sufficit illud esse tale, per quod
aliquis in genere consideratus, & abstrahendo
à particularibus circumstantiis possit salutem
consequi: sed requiritur tale auxilium, per quod
positis etiam ijs circumstantiis, in quibus ho-
mo de facto positus est, quasque nequit tolle-
re, ipse salutem possit consequi: atqui non vi-
detur verum ijs qui non sunt electi dari tale
auxilium: ergo non datur ijs auxilium verè suf-
ficiens ad salutem. Minor probatur, quia non
electis positus in his circumstantiis, siue posito
quod sint non electi, in sensu composito est
impossibile de facto salutem consequi, quia
impossibile est aliquem saluari & non esse ele-
ctum: ergo non habent auxilium sibi verè suffi-
ciens ad salutem in his circumstantiis de facto
consequendam. Nec sufficit dicere quod possint
salutem consequi in sensu diuiso, siue posito
quod non sint non electi, siue reprobi; quia
non est vilo modo in eorum potestate tollere
sensum compositum, aut ponere diuisum, siue
efficere ut non sint non electi; quia ut simus e-
lecti aut non electi, non pender à nobis.

117 Confirmatur Primò, quia qui habet in se
aliquam conditionem omnino repugnantem
acquisitioni alicuius finis, si ei sit omnino im-
possibile eam à se tollere, erit etiam ipsi im-
possibile hunc finem consequi. v. c. quia sessio
repugnat stationi, si mihi sit impossibile tollere
à me sessionem, erit mihi etiam impossibile sta-
re: atqui non electio ita repugnat eternæ salu-
ti, ut sit impossibile aliquem simul esse non ele-
ctum & saluari: ergo cum omnibus reprobis
impossibile sit tollere à se non electionem, siue
efficere ut non sint non electi, etiam erit ipsi
impossibile efficere ut de facto saluentur: nam
efficiendo ut de facto saluentur, aut deberent
à se tollere non electionem, aut efficere ut ma-
nentes non electi de facto saluarentur. Nec re-
fert quod Deus possit eos eligere, quia inde
solum sequitur, quod Deo sit possibile eos
saluare, non autem quod sit in eorum potesta-
te saluari.

118 Confirmatur Secundò, quia posito quod sit
impossibile aliquem lucrari denarium diurnum
operando in vinea patris familias, nisi sit ad hoc
conductus est, nec vilo modo potest efficere ut
conducatur, esse omnino impossibile lucrari
denarium: ergo similiter cum sit omnino im-
possibile aliquem simul non esse electum, &
tamen de facto saluari, optimè infertur, ei qui
nec est electus, nec vilo modo potest efficere ut
eligatur, esse omnino impossibile efficere ut de
facto saluetur. Cum igitur omnes præciti nec
sint electi, nec possint efficere ut eligantur, aut
vt

ut fuerint ab aeterno electi, absolute erit ijs impossibile saluari; & consequenter dum iudicant sibi esse possibile salutem consequi, falluntur, & tora eorum spes nititur falso iudicio, atque adeo falsa est & illusoria.

119 Respondeo has omnes obiectiones solum premere eos qui tenent electionem ad gloriam fieri ante praevisa merita, & independenter ab his: eos autem qui cum S. Augustino l. i. ad Simplicianum q. 2. tenent electionem ad gloriam fieri post praevisa merita, facile respondent esse in potestate reproborum cum gratia Dei efficere, ut ab aeterno fuerint electi ad gloriam, & consequenter ijs esse possibile salutem consequi: atque ita eorum spes nititur vero iudicio, scilicet salutem consequi in sua esse potestate, atque adeo se eam consecuturos, si voluerint gratia Dei collaborare.

D V B I V M XIV.

Ad quid obligaretur is, cui reuelatum esset ipsum commissurum aliquod peccatum?

120 **N**Ota Primò, satis constare Deum posse aliqui reuelare solum comminatorie ipsum peccatum mortaliter etiam intra certum tempus, & certo peccato. Idem Deum posse hoc ei reuelare absolute assertorie, modò alter id apprehendat solum comminatorie dictum, aut statim sit oblitus totius reuelationis; prout videtur contigisse S. Petro, qui reuelationem Christi de triplici negatione initio intellexit solum comminatorie factam, ideoque ea non obstante credebatur se ob nulla pericula Christi negaturum: videturque paulò post eius fuisse omnino oblitus, donec post tertiam negationem audiuit gallum cantantem, eumque Christus respexit, quo tempore Euangelistae dicunt eum recordatum praedictionis Christi.

121 Item satis constat, eum cui hac solum ratione esset reuelatum futurum suum peccatum, eodem modo posse illud vitare, & ad hoc obligari, ac si nulla eiusmodi reuelatio ei esset facta; nam eiusmodi reuelatio optimè potest consistere cum iudicio, quo talis iudicet se valde probabiliter illud peccatum absolute vitaturum, & consequenter cum vera huius euitationis spe: vnde illa reuelatio non magis eum incitaret ad peccandum, eum tolleret potestatem vitandi peccatum, quam Dei praescientia circa futurum peccatum.

Tota igitur difficultas hinc est in casu, quo Deus clarè ei reuelaret ipsum mortaliter peccatum; ita ut ipse apertè videret id absolute affirmari, eiusque reuelationis maneret memor.

122 Plurimi autem sine vlla distinctione asserunt talem posita eiusmodi reuelatione fore nihilominus potètem illud peccatum euitare, & consequenter ad hoc absolute obligandum, ut patet apud Turrianum 2. 2. disp. 65. in fine. & Loricam sect. 2. disp. 18. n. 11.

Turrian. Lorica.

Et probatur Primò, quia non obstante ea reuelatione ipse haberet auxilium sufficiens ad vitandum illud peccatum: ergo posset hoc vitare. Secundò, quia si cui hac ratione esset reue-

latum suum futurum opus meritorium, ipse nihilominus hoc liberè eliceret: ergo idem dicendum est de peccato ita reuelato. Tertio, quia Christus ab initio suae incarnationis certissimè praesciuit omnes suos actus futuros, & tamè eos liberè elicit. Quarto, quia praescientia Dei de futuro peccato non impedit huius libertatem: ergo nec talis reuelatio. Quintò, quia eiusmodi reuelatio praesupponit futurum peccatum: nam hoc ideo homini reuelatur, quia est futurum, non contrà; atque ita reuelatio non est causa futuri peccati, sed hoc potius est causa reuelationis.

123 Haec tamen sententia generaliter sumpta patitur graues obiectiones. Primò, quia, ut patet ex dub. 12. tali homini erit omnino impossibile sperare euitationem talis peccati, vnde eà poterit absolute desperare. Ex quo videtur vltèrius sequi, ipsum non posse concipere seriam, & ex parte sua efficacem voluntatem vitandi illud peccatum, quia haec non videtur posse esse circa ea, quae penitus desperamus, & certò scimus nullo modo futura. sine eiusmodi autem voluntate non videtur fieri posse ut vitemus peccata.

124 Secundò, quia talis nullo modo posset serior conari euitare illud peccatum, aut tètationibus ad id impellentibus resistere, aliàtè media ad id euitandum necessaria adhibere: atqui sine his impossibile est vitare peccatum: ergo tali homini vitatio illius peccati fieret omnino impossibilis.

Maiores probatur, quia talis conatus ac resistèntia, ac in eorum adhibitis scientur esse omnino inutilia ad euitandum illud peccatum, quia siue ea adhiberet, siue non, nihilominus peccatum non euitaretur, quia eius actualis euitatio nequit cum ea praedictione consistere, idque ille apertè sciret: atqui voluntas nequit eligere siue appetere tamquam medium vtile ad aliquem finem id quod scitur ad hunc obtinendum esse hinc & nunc omnino inutile (v. c. fieri nequit ut appeteram aliquam medicinam ad obtinendam sanitatem, per quam scio me eam nullo modo obtenturum): ergo fieri nequit ut talis eiusmodi conatus ac media adhibeat ad euitandum peccatum, quod omnino certò scit se non euitaturum.

Nequeo ob aliquem finem serio eligere medium, quo certò scio me eam non adepturum.

Minor probatur, quia quando voluntas nostra graui tètatione ad peccandum impellitur, necessarium omnino est ut magno conatu, & vim nobis inferendo ei resistamus, aliàs omnino certò in peccatum lapsuri: vnde etiam communiter omnes Theologi docent, voluntatem nostram per se, nisi adiuuetur Dei auxilio, non habere sufficientes vires, ut eiusmodi tètationibus resistat: atque adeo fieri non posse ut sibi derelicta non consentiat. Quae falsa essent, si nullo conatu aut viribus opus esset ad non consentiendum.

125 Tertio, quia, etsi talis posset absolute loquendo illum conatum aliaque media adhibere ad euitandum illud peccatum, videtur tamen ad hoc non obligari; quia non obligamur eiusmodi media adhibere ad euitandum peccatum, nisi quatenus sunt ad hoc vtilia: sicut etsi aliàs tenear ad conseruandam aut meam aut proximi vitam,

Ad vitandū peccatū non teneor assumere media, quae scio ad hoc esse inuutilia.